

Uchwała nr 178/568/2023
Zarządu Powiatu w Ostródzie
z dnia 12 stycznia 2023 r.

w sprawie zatwierdzenia Programu Działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Morągu

Na podstawie § 4 ust.2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz.U. z 2020 r. poz.249) Zarząd Powiatu uchwala, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się Program Działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Morągu, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega podaniu do publicznej wiadomości.

§3

Traci moc uchwała nr 109/309/2013 Zarządu Powiatu w Ostródzie z dnia 3 lipca 2013 r. w sprawie zatwierdzenia Programu Działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Morągu, zmieniona uchwałą nr 56/158/2016 z dnia 30 marca 2016 r.

1. Andrzej Wiczkowski -Starosta .....
2. Jan Kacprzyk – Wicestarosta .....
3. Grażyna Ostas - Członek Zarządu .....
4. Marek Husar – Członek Zarządu .....
5. Piotr Strzylak – Członek Zarządu .....

Załącznik
do uchwały nr 178/568/2023
Zarządu Powiatu w Ostródzie
z dnia 12 stycznia 2023 r.

PROGRAM DZIAŁALNOŚCI ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W MORĄGU- Typ A,B

Rozdział I

Postanowienia ogólne

Środowiskowy Dom Samopomocy w Morągu jest ośrodkiem wsparcia dziennego, przeznaczonym dla osób przewlekle psychicznie chorych – typu A, dla osób z niepełnosprawnością intelektualną – typu – B.

Podstawowym zadaniem Domu jest zapewnienie uczestnikom możliwości zaspokojenia ich potrzeb życiowych, usamodzielnienia oraz integracji społecznej.

Środowiskowy Dom Samopomocy przeznaczony jest dla osób, które ukończyły 18 rok życia zamieszkałych na terenie gmin Morąg, Miłakowo, Małdyty, Łukta przewlekle psychicznie chorych oraz z niepełnosprawnością intelektualną.

Skierowanie do Domu odbywa się na podstawie decyzji administracyjnej, wydanej przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie, działającego z upoważnienia Starosty Ostródzkiego, na wniosek osoby zainteresowanej lub opiekuna prawnego, w uzgodnieniu z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej.

Rozdział II

Cele funkcjonowania Środowiskowego Domu Samopomocy

Celem głównym działalności Środowiskowego Domu Samopomocy w Morągu jest zapewnienie osobom niepełnosprawnym oparcia społecznego pozwalającego na zaspokojenie ich potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną, rozumianą jako przywrócenie możliwości pełnienia powszechnie dostępnych w lokalnej społeczności ról społecznych. Jest formą pomocy służącą utrzymaniu osób niepełnosprawnych w ich naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji.

Cele szczegółowe Domu:

- 1) Kształtowanie umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu i podtrzymaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym.
- 2) Aktywizacja społeczna i zawodowa.
- 3) Kształtowanie oraz umacnianie zachowań sprzyjających samopomocy i samorządności.
- 4) Organizowanie całokształtu spraw w zakresie aktywizacji, rehabilitacji i integracji społecznej, w miarę możliwości przy współudziale najbliższej rodziny uczestnika.
- 5) Kształtowanie wobec uczestników właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.
- 6) Stymulację osobistego rozwoju poprzez opracowanie indywidualnych planów wspierająco-aktywizujących i wdrażanie ich w życie.
- 7) Wsparcie w zakresie poradnictwa psychologicznego, opieki psychiatrycznej i pomocy do świadczeń zdrowotnych.

- 8) Dbanie o bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.
- 9) Prowadzenie profilaktyki w zakresie zdrowia psychicznego i somatycznego.

Rozdział III

Program działalności dla ŚDS – TYP A

Oferta dla uczestników ŚDS typu A jest skierowana dla osób przewlekle psychicznie chorych. Osoby te z powodu omanów, urojeń i lęków żyją w świecie własnych wyobrażeń i przeżyć, odsuwają się od innych, zamykają się w sobie, co doprowadza do poczucia wyobcowania i osamotnienia oraz trudności w kontaktach z innymi osobami. Osoby chore psychicznie tracą wiarę we własne możliwości i przeżywają niechęć do podejmowania jakichkolwiek działań. Trudno jest nim znaleźć miejsce, w którym mogłyby dzielić się swoimi przeżyciami i pomysłami.

Podstawowa działalność ŚDS ukierunkowana jest na zapobieganie izolacji społecznej osób z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi, poprzez stwarzanie warunków sprzyjających integracji wewnętrznej – z samym sobą oraz integracji zewnętrznej ze środowiskiem, na pomoc w zakresie edukacji i rozwiązywania problemów dnia codziennego, na udzielanie wsparcia psychicznego, przełamywanie barier we wzajemnych kontaktach osób chorych psychicznie z różnymi osobami, z najbliższymi osobami.

Do głównych celów działań ŚDS ukierunkowanych na osoby przewlekle psychicznie chore należy:

- 1) Kształtowanie umiejętności społecznych i umiejętności z zakresu samoobsługi.
- 2) Wsparcie w zakresie zapewnienia uczestnikom opieki zdrowotnej.
- 3) Integrowanie uczestników z ich środowiskiem lokalnym, w tym rodzinnym.

Dla osiągnięcia wyznaczonych celów, ukierunkowanych na osoby przewlekle chore psychicznie, prowadzone są następujące treningi:

1. Trening funkcjonowania w życiu codziennym:

- 1) Nauka przygotowywania prostych posiłków w sali kulinarnej.
- 2) Nauka optymalnego wykorzystania artykułów spożywczych i zapoznanie się z zasadami ich przechowywania.
- 3) Kształtowanie i utrwalanie umiejętności nakrywania do stołu i jego dekoracji.
- 4) Nauka i utrwalanie umiejętności obsługi podstawowych urządzeń domowych (pralka, kuchenka gazowa, żelazko, suszarka do włosów, itp.).
- 5) Nauka samodzielnego prania, dbania o porządek w budynku ŚDS i poza nim, gospodarowania pieniędzmi.
- 6) Nauka i doskonalenie umiejętności realizowania ważnych życiowo spraw np. dokonywanie zapłaty za zakupiony towar, wypełnianie dokumentów, druków, wniosków do różnych instytucji, itp.
- 7) Mobilizowanie do dbania o estetyczny wygląd i higienę osobistą oraz utrwalanie tej umiejętności.

2. Trening umiejętności interpersonalnych i rozwiązywania problemów:

- 1) Mobilizowanie do nawiązywania i utrzymania kontaktów społecznych.
- 2) Kształtowanie pozytywnych cech charakteru.
- 3) Utrwalenie zasad prawidłowych zachowań.
- 4) Kształtowanie umiejętności współpracy i komunikowania się w grupie na zasadzie otwartości, partnerstwa i wzajemności.
- 5) Kształtowanie pozytywnych relacji z bliskimi osobami.
- 6) Nauka i utrwalanie zasad prawidłowych zachowań w miejscach publicznych.
- 7) Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z emocjami i stresem.

3. Trening umiejętności spędzania czasu wolnego obejmujący:

- 1) Rozwijanie zainteresowań czytelniczych, muzycznych i sztuką.
- 2) Rozwijanie umiejętności uczestnictwa w takich formach jak wycieczki, imprezy rekreacyjne, kulturalne, towarzyskie, uczestnictwo w uroczystościach świeckich i religijnych itp.) .
- 3) Rozwijanie aktywności sportowo – rekreacyjnej.
- 4) Aktywizowanie uczestników do różnorodnych form spędzenia czasu wolnego.
- 5) Rozwijanie zainteresowań wybranymi audycjami radiowymi, telewizyjnymi i filmami.

4. Trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się:

- 1) Poszerzenie, doskonalenie i usprawnianie umiejętności z zakresu komunikowania się werbalnego i niewerbalnego.
- 2) Szukanie wspomagających i alternatywnych sposobów porozumiewania się.
- 3) Poszukiwanie odpowiedniej metody komunikacji z uczestnikiem Domu.

5. Terapia zajęciowa, która jest ważną formą rehabilitacji społecznej, pobudza do twórczości, uczy myślenia, poprawia koordynację, koncentrację, włącza uczestnika w życie grupy i życie społeczne.

Terapia zajęciowa jest prowadzona w poszczególnych salach:

Sala rękodzielniczo- plastyczna

Uczestnicy tej sali zapoznają się z różnymi technikami rękodzieła z wykorzystaniem różnorodnych materiałów (sznurka, wełny, papieru, szmatki, kleju, ciasta solnego, słomy, farby, artykułów spożywczych, skór, koralu, krepki, piór, a także materiałów naturalnych takich jak: szyszek, suszonych kwiatów, nasion, liści) oraz z technikami plastycznymi (malarstwo, wydzieranka, wyklejanka, modelowanie, filcowanie, wycinanka, mozaika, witraż, itd.). Ponadto nauczą się wykorzystywania różnorodnych narzędzi i przyborów takich jak: nożyczki, dziurkacze ozdobne, zszywacze, falownice, ciężarki, pistolet do kleju.

Zajęcia rękodzielniczo - plastyczne mają na celu wzbudzić poczucie estetyki i wrażliwości. Rozwijają zainteresowania, umiejętności manualne, uczą starannego i estetycznego wykonania czynności, poprawiają koordynację wzrokowo – ruchową.

Sala kulinarna w tym umiejętności życia codziennego

W sali kulinarnej proponuje się zajęcia z zakresu rozpoznawania poszczególnych produktów, przygotowywania posiłków, poznawania podstawowych zasad żywienia, działania sprzętu RTV i AGD, higieny w kontaktach z żywnością, estetycznego nakrywania do stołu oraz podawania potraw. Nauki utrzymania higieny osobistej, dbania o porządek w budynku ŚDS i poza nim. W ramach zajęć kulinarnych każdego dnia przygotowywany jest gorący posiłek, z którego korzystają wszyscy uczestnicy ŚDS.

Sala rękodzielniczo- krawiecka

Głównym założeniem zajęć prowadzonych w tej sali jest rozwijanie sprawności manualnych oraz kształtowanie koordynacji wzrokowo-ruchowej w zakresie posługiwania się igłą, szydełkiem, drutami. W ten sposób powstają obrazy, serwety, bieźniki, obrusy. Poza tym uczestnicy będą uczyć się szyć na maszynie.

Ponadto w ramach zajęć rękodzielniczych uczestnicy będą wykonywali prace z krępliny, bibuły, tkaniny, papieru, tworzyli obrazy typu collage oraz stroiki okazjonalne.

Sala artystyczno-ogrodnicza

Sala artystyczno – ogrodnicza umożliwi spotkanie ze sztuką w szerokim wymiarze.

W sali wykonywane są prace z wykorzystaniem różnorodnych technik plastycznych. Uczestnicy mogą poznać rodzaje i właściwości materiałów do plastyki i rękodzieła artystycznego. Poznają właściwości i faktury różnych materiałów, zapoznają się również

z narzędziami. W Sali wykonywane są ozdoby z gipsu, wyklejanki, mozaiki, kartki okolicznościowe, prace z drewna, stroiki okolicznościowe, obrazy malowane różnymi farbami, przedmioty lepiące z różnych mas, ozdoby świąteczne, kompozycje przestrzenne. Wykonywane są prace plastyczne z wykorzystaniem naturalnych materiałów (ziarna, szyszki, kamyki, nasiona, liście). Uczestnicy wykonują także półprodukty do stroików okolicznościowych, np. odlewy gipsowe, masa solna, papierowa wiklina, malują gałęzie i szyszki.

Uczestnicy przygotowują także różnego rodzaju występy artystyczne: przedstawienia teatralne, układy taneczne, scenki pantomimiczne dzięki czemu mogą rozwijać pewność siebie, podnosić poczucie własnej wartości oraz aktywnie spędzać czas poprzez kontakt ze sztuką.

Prace w ogrodzie prowadzone są od wczesnej wiosny do późnej jesieni. W pozostałym czasie prowadzone są czynności mające na celu konserwację i naprawę narzędzi i urządzeń używanych do pracy w ogrodzie oraz pielęgnacja roślin doniczkowych znajdujących się na terenie ośrodka.

Uczestnicy zdobywają wiedzę z zakresu hodowli i pielęgnacji roślin: przygotowanie gleby do uprawy, uprawa roślin ozdobnych, rozmnażanie i sadzenie roślin, zbieranie materiałów przyrodniczych, prace gospodarczo - porządkowe.

Nabywają umiejętności z zakresu posługiwania się narzędziami i sprzętami ogrodniczymi (kosiarka, grabie, szpadel, sekator). Wykonują określone czynności związane z pracą w ogrodzie (pielenie, koszenie, podlewanie roślin i krzewów, grabienie, zmiatanie i odśnieżanie terenu). Zajęcia w plenerze są okazją do poznania zmian zachodzących w przyrodzie, zbierania kwiatów, liści, szyszek, gałązek, itp., które później wykorzystane będą w pracach manualnych.

Sala rehabilitacyjna

Wszechstronna stymulacja, poprawia sprawność psychofizyczną, uaktywnia kontakty z innymi ludźmi, pomaga w akceptacji wzajemnych niepełnosprawności. Rehabilitację ruchową poprowadzi fizjoterapeuta, który realizuje zajęcia indywidualne i zbiorowe. Ćwiczenia są odpowiednio dobrane dla każdego uczestnika, zgodnie z indywidualnym planem postępowania wspierająco – aktywizującego.

6. Poradnictwo specjalistyczne, w tym:

- 1) psychologiczne, które polega na rozmowach indywidualnych i grupowych z psychologiem podczas, których rozwiązuje się problemy osobiste oraz rozwija się zdolność radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- 2) socjalne, polegające na poradnictwie dla uczestników i ich rodzin, pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych – praca wspólnie z ośrodkami pomocy społecznej.
7. Ochrona zdrowia psychicznego poprzez psychoedukację ukierunkowaną na naukę umiejętności korzystania z różnych ofert publicznych, w tym usług medycznych, zwłaszcza poradni zdrowia psychicznego.
8. Edukacja prozdrowotna, pomoc w dostępie do konsultacji lekarskich, ośrodków opieki zdrowotnej.

9. Inne formy działania:

- 1) zajęcia rewalidacyjne z psychologiem dla uczestników z niepełnosprawnościami sprzężonymi,
- 2) zabawy taneczne i spotkania integracyjne,
- 3) spotkania okazjonalne (Wielkanocne, Bożonarodzeniowe, z okazji Dnia Kobiet, itp.),

10. Współpraca ŚDS z innymi podmiotami:

- 1) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie,
- 2) Starostwem Powiatowym w Ostródzie,
- 3) Placówkami opieki zdrowotnej,
- 4) Organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 5) Warsztatem Terapii Zajęciowej,
- 6) Rodzinami i opiekunami osób przybywających w ŚDS,

- 7) Ośrodkami Pomocy Społecznej z gmin, z terenu których pochodzą uczestnicy,
- 8) Firmami i osobami fizycznymi, które wspierają rozwój ŚDS,
- 9) Szkołami i uczelniami z terenu gmin, których obejmuje działalność ŚDS.

Rozdział IV

Program działalności dla ŚDS – TYP B

Środowiskowy Dom Samopomocy typu B – jest placówką typu dziennego dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Osoby niepełnosprawne z niepełnosprawnością intelektualną po skończeniu nauki w szkolnictwie specjalnym mają bardzo ograniczone możliwości dalszej aktywizacji społecznej. Zdane są najczęściej na własne rodziny, które zazwyczaj decydują o ich życiu. Część osób pozostaje w domach, co jest formą wykluczenia społecznego skazującego ich na życiową wegetację. Oferta ŚDS typu B wychodzi naprzeciw potrzebom osób niepełnosprawnych intelektualnie, które potrzebują środowiskowego wsparcia ukierunkowanego na terapię społeczną dającą im możliwość funkcjonowania w grupie rówieśniczej, aktywnego spędzania czasu, rozwijania umiejętności z zakresu samoobsługi i pogłębiania wiedzy z różnych dziedzin życia.

Do głównych celów działania ŚDS ukierunkowanych na osoby z niepełnosprawnością intelektualną należy:

- 1) kształtowanie umiejętności społecznych i umiejętności z zakresu samoobsługi,
- 2) pomoc w dostępie do niezbędnych świadczeń zdrowotnych i zakupie leków, pomoc w dotarciu do jednostek ochrony zdrowia raz udzielanie wsparcia psychologicznego przez pracownika zatrudnionego w domu na etacie psychologa,
- 3) integrowanie uczestników z ich środowiskiem lokalnym, w tym rodzinnym poprzez organizowanie wspólnych spotkań, wycieczek, festynów, itp.

Dla osiągnięcia wyznaczonych celów, ukierunkowanych na osoby z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzone są treningi:

1. Trening umiejętności społecznych i interpersonalnych, który ma na celu:

- 1) Kształtowanie umiejętności nawiązywania i utrzymywania poprawnych kontaktów społecznych.
- 2) Utrwalenie zasad prawidłowych zachowań w miejscach publicznych (w kinie, teatrze, restauracji, sklepie, itp.).
- 3) Kształtowanie umiejętności współpracy i komunikowania się w grupie na zasadach otwartości, partnerstwa i wzajemności.
- 4) Kształtowanie zachowań asertywnych (asertywna odmowa, poszanowanie granic własnych i innych ludzi, właściwe reakcje na pochwały i krytykę).
- 5) Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem.
- 6) Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów.
- 7) Nabycie umiejętności radzenia sobie z emocjami.

2. Trening funkcjonowania w życiu codziennym:

- 1) Samodzielne załatwianie potrzeb fizjologicznych.
- 2) Nauka przygotowywania prostych posiłków w sali kulinarnej.
- 3) Samodzielne jedzenie, posługiwanie się sztucami.
- 4) Dbanie o estetyczny wygląd.
- 5) Mycie się, dbanie o higienę jamy ustnej, higienę ciała.
- 6) Dbanie o czystość odzieży, codzienną zmianę bielizny.
- 7) Nauka obsługi podstawowych urządzeń domowych (pralki, kuchenki gazowej, żelazka, suszarki do włosów, prostownicy, lokówki).
- 8) Nauka dbania o zieleń i porządek w budynku ŚDS i poza nim,

3. Trening umiejętności spędzania wolnego czasu:

- 1) Rozwijanie zainteresowań wybranymi audycjami radiowymi, telewizyjnymi i filmami zgodnymi z możliwościami percepcyjnymi każdego uczestnika.
- 2) Rozwijanie umiejętności korzystania z takich form spędzania czasu wolnego jak: turystyka, działalność rekreacyjna, udział w imprezach kulturalnych, towarzyskich.
- 3) Zachęcanie do rozwiązywania prostych łamigłówek, krzyżówek.
- 4) Zachęcanie do rozwijania swojego hobby.

4. Trening umiejętności komunikacyjnych, w tym z wykorzystaniem alternatywnych i wspomagających sposobów porozumiewania się:

- 1) Poszerzenie, doskonalenie i usprawnianie umiejętności z zakresu komunikowania się werbalnego i niewerbalnego.
- 2) Szukanie wspomagających i alternatywnych sposobów porozumiewania się.
- 3) Poszukiwanie odpowiedniej metody komunikacji z uczestnikiem Domu.

5. Terapia zajęciowa.

Terapia ma na celu włączenie uczestnika w życie grupy, usprawnienie psychofizyczne, kształtowanie nowych zdolności i umiejętności, w tym z własnej inicjatywy, a także samorealizację.

Terapia zajęciowa jest prowadzona w poszczególnych salach:

sala rękodzielniczo- plastyczna

Uczestnicy tej sali zapoznają się z różnymi technikami rękodzieła z wykorzystaniem różnorodnych materiałów (sznurka, wełny, papieru, szmatki, kleju, ciasta solnego, słomy, farby, artykułów spożywczych, skór, koralu, krepy, piór, a także materiałów naturalnych takich jak: szyszek, suszonych kwiatów, nasion, liści) oraz z technikami plastycznymi (malarstwo, wydzieranka, wyklejanka, modelowanie, filcowanie, wycinanka, mozaika, witraż). Ponadto nauczą się wykorzystywania różnorodnych narzędzi i przyborów takich jak: nożyczki, dziurkacze ozdobne, zszywacze, falownice, ciężarki, pistolet do kleju.

Zajęcia rękodzielniczo - plastyczne mają na celu wzbudzić poczucie estetyki i wrażliwości. Rozwijają zainteresowania, umiejętności manualne, uczą starannego i estetycznego wykonania czynności, poprawiają koordynację wzrokowo - ruchową, ćwiczą koncentrację uwagi na danej czynności, pozwalają na odreagowanie negatywnych emocji.

sala kulinarna w tym umiejętności życia codziennego

W sali kulinarnej proponuje się zajęcia z zakresu rozpoznawania poszczególnych produktów, przygotowywania posiłków, poznawania podstawowych zasad żywienia, działania sprzętu RTV I AGD, higieny w kontaktach z żywnością, estetycznego nakrywania do stołu oraz podawania potraw. Nauki utrzymania higieny osobistej, dbania o porządek i zieleń w budynku ŚDS i poza nim. W ramach zajęć kulinarnych każdego dnia przygotowywany jest gorący posiłek, z którego korzystają wszyscy uczestnicy ŚDS.

sala rękodzielniczo- krawiecka

Głównym założeniem zajęć w tej sali jest rozwijanie sprawności manualnych oraz kształtowanie koordynacji wzrokowo-ruchowej w zakresie posługiwania się igłą, szydełkiem, drutami. W ten sposób powstają obrazy, serwety, bieżniki, obrusy. Poza tym uczestnicy będą uczyć się szyć na maszynie.

Ponadto w ramach zajęć rękodzielniczych uczestnicy będą wykonywali prace z krępliny, bibuły, tkaniny, papieru, tworzyli obrazy typu collage, stroiki okazjonalne itp.

sala artystyczno-ogrodnicza

Sala artystyczno – ogrodnicza umożliwia spotkanie ze sztuką w szerokim wymiarze.

W sali wykonywane są prace z wykorzystaniem różnorodnych technik plastycznych. Uczestnicy mogą poznać rodzaje i właściwości materiałów do plastyki i rękodzieła

artystycznego. Poznają właściwości i faktury różnych materiałów, zapoznają się również z narzędziami. W sali wykonywane są ozdoby z gipsu, wyklejanki, mozaiki, kartki okolicznościowe, prace z drewna, stroiki okolicznościowe, obrazy malowane różnymi farbami, przedmioty lepiące z różnych mas, ozdoby świąteczne, kompozycje przestrzenne. Wykonywane są prace plastyczne z wykorzystaniem naturalnych materiałów (ziarna, szyszki, kamyki, nasiona, liście). Uczestnicy wykonują także półprodukty do stroików okolicznościowych, np. odlewy gipsowe, masa solna, papierowa wiklina, malują gałęzie i szyszki.

Uczestnicy przygotowują także różnego rodzaju występy artystyczne: przedstawienia teatralne, układy taneczne, scenki pantomimiczne dzięki czemu mogą rozwijać pewność siebie, podnosić poczucie własnej wartości oraz aktywnie spędzać czas poprzez kontakt ze sztuką.

Prace w ogrodzie prowadzone są od wczesnej wiosny do późnej jesieni. W pozostałym czasie prowadzone są czynności mające na celu konserwację i naprawę narzędzi i urządzeń używanych do pracy w ogrodzie oraz pielęgnacja roślin doniczkowych znajdujących się na terenie ośrodka.

Uczestnicy zdobywają wiedzę z zakresu hodowli i pielęgnacji roślin: przygotowanie gleby do uprawy, uprawa roślin ozdobnych, rozmnażanie i sadzenie roślin, zbieranie materiałów przyrodniczych, prace gospodarczo - porządkowe.

Nabywają umiejętności z zakresu posługiwania się narzędziami i sprzętami ogrodniczymi (kosiarka, grabie, szpadel, sekator). Wykonują określone czynności związane z pracą w ogrodzie (pielenie, koszenie, podlewanie roślin i krzewów, grabienie, zamiatanie i odśnieżanie terenu). Zajęcia w plenerze są okazją do poznania zmian zachodzących w przyrodzie, zbierania kwiatów, liści, szyszek, gałązek, itp., które później wykorzystane będą w pracach manualnych.

sala rehabilitacyjna

Wszechstronna stymulacja, poprawia sprawność psychofizyczną, uaktywnia kontakty z innymi ludźmi, pomaga w akceptacji wzajemnych niepełnosprawności. Rehabilitację ruchową poprowadzi fizjoterapeuta, który realizuje zajęcia indywidualne i zbiorowe. Ćwiczenia są odpowiednio dobrane dla każdego uczestnika, zgodnie z indywidualnym planem postępowania wspierająco – aktywizującego.

6. Poradnictwo specjalistyczne, w tym:

- 1) psychologiczne, które polega na rozmowach indywidualnych i grupowych z psychologiem podczas, których rozwiązuje się problemy osobiste oraz rozwija się zdolność radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
  - 2) socjalne, polegające na poradnictwie dla uczestników i ich rodzin, pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych – praca wspólnie z ośrodkami pomocy społecznej.
7. Ochronę zdrowia psychicznego poprzez psychoedukację ukierunkowaną na naukę umiejętności korzystania z różnych ofert publicznych, w tym usług medycznych, zwłaszcza poradni zdrowia psychicznego.
8. Edukacja prozdrowotna, pomoc w dostępie do konsultacji lekarskich, ośrodków opieki zdrowotnej.

9. Inne formy działania:

- 1) Zajęcia rewalidacyjne z psychologiem dla uczestników z niepełnosprawnościami sprzężonymi,
- 2) Zabawy taneczne i spotkania integracyjne,
- 3) Spotkania okazjonalne (Wielkanocne, Bożonarodzeniowe, z okazji Dnia Kobiet, itp.),

10. Współpraca ŚDS z innymi podmiotami:

- 1) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie.
- 2) Starostwem Powiatowym w Ostródzie.
- 3) Placówkami opieki zdrowotnej.
- 4) Organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 5) Warsztatem Terapii Zajęciowej.
- 6) Rodzinami i opiekunami osób przybywających w ŚDS.

- 7) Ośrodkami Pomocy Społecznej z gmin, z terenu których pochodzą uczestnicy,
- 8) Firmami i osobami fizycznymi, które wspierają rozwój ŚDS.
- 9) Szkołami i uczelniami z terenu gmin, których obejmuje działalność ŚDS.

Rozdział V

Metody i kryteria oceny działalności Środowiskowego Domu Samopomocy

Ocena efektów działalności domu możliwa jest poprzez ocenę postępów uczestnika, efektów terapii, frekwencji uczestników na zajęciach, ich zainteresowania formami terapii.

Przez pierwsze 3 miesiące realizowany jest plan adaptacji uczestnika. W trakcie realizowania planu adaptacji Zespół Wspierająco - Aktywizujący opracowuje charakterystykę i ocenę możliwości psychofizycznych uczestnika. Po upływie 3 miesięcy Zespół Wspierająco - Aktywizujący podejmuje decyzję o dalszym udziale uczestnika i sposobie prowadzenia indywidualnego planu wspierająco – aktywizującego, który zawiera postępowanie wspierająco – aktywizujące, z rozróżnieniem na osoby chore psychicznie i osoby upośledzone umysłowo.

Co najmniej raz na pół roku zbiera się zespół wspierająco-aktywizujący, celem omówienia realizacji oraz ewentualnej modyfikacji indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizującego i osiągniętych rezultatów przez uczestnika.

Aby dokonać poprawnej i miarodajnej oceny podopiecznego, prowadzone są dzienniki, w których codziennie wpisuje się zakres i formę prowadzonej terapii, wymienia uczestników terapii. Ponadto prowadzone są dla każdego uczestnika zeszyty w których prowadzone są notatki dotyczące: aktywności i zachowań uczestnika, motywacji do udziału w zajęciach oraz kontaktów z rodziną.

Rozdział VI

Możliwości realizacji poszczególnych form działania ze wskazaniem zasobów: materialnych, ludzkich i organizacyjnych.

1. Zasoby materialne:

Środowiskowy Dom Samopomocy w Morągu jest zadaniem o zasięgu ponadlokalnym, realizowanym na bazie obiektu Towarzystwa Przyjaciół Dzieci Oddziału Okręgowego w Morągu, usytuowanym w centrum miasta, przy ulicy Szkolnej 12 w dogodnym miejscu komunikacyjnym. Budynek jest jedno kondygnacyjny. W obiekcie znajdują się pomieszczenia wyposażone w meble i sprzęty niezbędne do prowadzonych w nich zajęć, w tym: pokój do indywidualnego poradnictwa psychologicznego, pełniący ponadto funkcję pokoju wyciszenia, wielofunkcyjne pomieszczenia do prowadzenia działalności wspierającej, aktywizującej i rehabilitacyjnej, między innymi w formie treningów, sala ogólna umożliwiająca spotykanie się uczestników zajęć i ich rodzin, wydzielone pomieszczenie kuchenne z niezbędnymi urządzeniami i sprzętem gospodarstwa domowego, pełniące funkcję sali kulinarnej, jadalnia, biuro kierownika. Ponadto znajduje się łazienka wyposażona w natrysk, oraz toalety osobno dla kobiet i mężczyzn oraz toaleta dla personelu. Nieruchomość jest o powierzchni całkowitej 298,06m², położona jest na działce ogrodzonej, o powierzchni – 0,1071ha.

2. Zasoby ludzkie:

W Środowiskowym Domu Samopomocy zatrudniona jest kadra niezbędna do realizacji usług i sprawnego funkcjonowania ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa i opieki wszystkim uczestnikom. Pracownicy zatrudnieni w Domu posiadają odpowiednie kwalifikacje odpowiadające zajmowanym stanowiskom, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

3. Zasoby organizacyjne:

Zadania Domu realizowane są, na rzecz uczestników, przez 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku, w godzinach od 7.00 do godziny zgodnie z harmonogramem odwozu uczestników ŚDS.

Kierownik oraz pracownicy świadczący usługi w Domu stanowią skład Zespołu

Wspierająco-Aktywizującego.

Środowiskowy Dom Samopomocy świadczy usługi w formie indywidualnych lub zespołowych zajęć na postawie indywidualnego planu postępowania wspierająco-aktywizującego opracowanego indywidualnie dla każdego uczestnika przez Zespół Wspierająco- Aktywizujący.

Rozdział VII

Przyjęte kierunki rozwoju Środowiskowego Domu Samopomocy

Rozwój Domu prowadzony jest w trzech kierunkach:

1. Polityki kadrowej:

- 1) stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadre ŚDS,
- 2) podwyższanie kompetencji pracowników merytorycznych, poprzez udział w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych.

2. Inicjowanie działań zmierzających do rozszerzenia form zajęć wspierająco – aktywizacyjnych:

- 1) organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z udziałem specjalistów z zakresu psychologii, pedagogiki, psychiatrii, pomocy społecznej, itp.,
- 2) doposażenie pomieszczeń terapeutycznych,
- 3) pozyskiwanie środków finansowych na rozwój i modernizację budynku oraz dostosowanie do potrzeb uczestników.

3. Współpraca ze środowiskiem lokalnym i rodzinnym:

- 1) z organizacjami pozarządowymi w zakresie współorganizowania imprez integracyjnych, wymiany doświadczeń, organizowania wspólnych wycieczek,
- 2) włączanie rodzin i przyjaciół uczestników w organizację wspólnych spotkań,
- 3) promowanie idei ŚDS w środowisku lokalnym, zachęcanie do udziału w zajęciach potencjalnych kandydatów,
- 4) promowanie uczestników w trakcie imprez integracyjnych na terenie ŚDS i poza nim: kiermasze, wystawy prac uczestników,
- 5) nawiązywanie i podtrzymywanie stałych kontaktów z innymi placówkami wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych np. WTZ, ŚDS.

Uzgodniono z Wojewodą Warmińsko – Mazurskim

Zatwierdziła jednostka prowadząca lub zlecająca

.....

.....

Opracowała: Kierownik ŚDS Małgorzata Kwiatkowska